

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski

w sprawie z powództwa G. R.

przeciwko B. G. i K. G.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 czerwca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 22 lipca 2015 r., sygn. akt III Ca 511/15,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powoda na rzecz pozwanych B. G. i K. G. kwoty po
3600 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Instytucja przedsądu, jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także z zaleceniami Rady Europy zezwalającymi na wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Skarga kasacyjna służy od prawomocnego orzeczenia, ma ograniczony zasięg, a jej podstawowym celem jest ochrona interesu publicznego

przez zapewnienie jednolitości wykładni i twórczy wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa.

Choć skarżący odwołał się do występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, oraz wskazał na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej to nie występują te przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Istotnym zagadnieniem prawnym w omawianym znaczeniu jest taki problem z zakresu wykładni lub stosowania prawa, który ma znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04, niepublikowane). Powołanie się na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych na gruncie przytoczonych przepisów prawa, na tle których ono powstało. Poza tym, skarżący powinien wykazać, że zagadnienie to jest istotne dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepublikowane oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 – 16, poz. 243).

Pojęcie czynności prawnej sprzecznej prawem odnosi się do jej treści, a nie do okoliczności jej zawarcia, z którymi prawo karne wiąże sankcję prawno - karną. Jak trafnie wskazuje się w doktrynie nie ma automatycznego sprzężenia nieważności umowy na podstawie art. 58 § 1 k.c., z penalizacją zachowań dotyczących okoliczności zawarcia umowy. W przypadku umów, które można określić jako uszczuplające na gruncie prawa karnego, ich przestępczość polega na okolicznościach towarzyszących ich zawarciu. Są to dozwolone umowy, których cel jedynie zmierza do pokrzywdzenia wierzyciela (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., II CK 174/05, OSNC 2006, nr 9, poz. 149 i z dnia 13 marca 2015 r., III CSK 224/14, LEX nr 1682210).

Pierwszy przedstawiony problem jest oparty nie na ustalonym i wiążącym Sąd Najwyższy stanie faktycznym (art. 398 § 3 k.p.c.), lecz na jego wizji wskazywanej przez skarżącego, co jest zabiegiem niedopuszczalnym.

Przedmiotem ochrony przewidzianej w art. 300 § 1 k.k. są roszczenia wierzycieli i ich zabezpieczenie przed nieuczciwymi zachowaniami dłużnika, a grożąca dłużnikowi niewypłacalność lub upadłość musi mieć charakter rzeczywisty (obiektywny), a nie subiektywny. Brak podstaw do oceny, że sytuacja ekonomiczna spółki „T.” w 2008 r. była tak zła obiektywnie, aby była ona w tamtym czasie zagrożona upadłością, a powód mógłby być wtedy niewypłacalny. Nie można więc przyjąć – na gruncie dokonanych ustaleń – że zostały zrealizowane znamiona przestępstwa z art. 300 § 1 k.k., który dotyczy długów istniejących a nie takich, które mogą powstać ewentualnie w przyszłości.

Zgodnie z regułą wykładni *lex specialis derogat legi generali* sankcję nieważności czynności prawnej, która jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego w zasadzie wyłączają przepisy przewidujące - tak jak przypadku czynności zmierzających do ochrony wierzycieli (art. 59 k.c., art. 527 k.c.) - inną sankcję niż bezwzględna nieważność czynności (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1971 r., II CR 505/71, OSPiKA 1972, nr 4, poz. 75 i z dnia 30 maja 1980, III CRN 54/80, OSN 1981, nr 4, poz. 60). Z istoty nieważności bezwzględnej wynika, że wykluczony jest zbieg roszczeń, z jednoczesnego zaistnienia nieważności bezwzględnej i innego przypadku wadliwości czynności prawnej.

Trzecie z postawionych pytań, także nie stanowi zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398 § 1 pkt 1 k.p.c. Powód przeoczył, że hipotezą unormowania zawartego w art. 58 § 2 k.c. nie są objęte okoliczności dotyczące wykonywania prawa podmiotowego. Wbrew ocenie skarżącego w sprawie nie zostały ujawnione fakty, z których można wywieść wnioszek, że darowizna z dnia 31 marca 2008 r., ze względu na zachowanie B. G. i K. G. była zawarta niezgodnie z zasadami współżycia społecznego.

Zaskarżone skargą kasacyjną orzeczenie oczywiście narusza prawo, gdy jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, albo zostało wydane w wyniku błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest w sposób pewny i niewątpliwy z góry widoczne dla prawnika, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2003 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100).

W skardze nie zostały przytoczone wystarczające argumenty (wywód prawny) świadczące o kwalifikowanym naruszeniu prawa przez Sąd Apelacyjny. Przypomnieć należy, że jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest stanowisko skarżącego, że jest ona oczywiście uzasadniona, to w uzasadnieniu wniosku powinien on zawrzeć wywód prawny wykazujący takie kardynalne naruszenie prawa (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/2005, OSNC 2006, nr 7-8, poz.135, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 2004/06, LEX nr 421035, z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06, LEX nr 201037). Skarga kasacyjna takiego przekonywującego wyvodu nie zawiera. Wskazywane przez skarżącego fakty nie dają podstawy do oceny, że obdarowana wobec ojca dopuściła się rażącej niewdzięczności.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).